

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Херсонський національний технічний університет

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

_____ **Олена ЧЕПЕЛЮК**

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОСВІТНІ ПРОГРАМИ
ХЕРСОНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ

ПРОЕКТ

С Х В А Л Е Н О

ВЧЕНОЮ РАДОЮ ХНТУ

протокол № _____ від « » _____ 2024 р.

Вводиться в дію з 01 вересня 2024 р.

Хмельницький 2024

УКЛАДАЧІ:

Проректор з навчальної роботи

Володимир ШЕРСТЮК

«__»_____ 2024 р.

Керівник центру забезпечення
якості вищої освіти

Марина ГУБА

«__»_____ 2024 р.

ПОГОДЖЕНО:

Перший проректор

Марія АРТЕМЕНКО

«__»_____ 2024 р.

Начальник навчально-методичного
відділу

Ірина ЛУР'Є

«__»_____ 2024 р.

Розглянуто та схвалено
Науково-методичною радою ХНТУ,
протокол №__ від _____

РІВЕНЬ ДОКУМЕНТА – 2а
ПЛАНОВИЙ ТЕРМІН МІЖ РЕВІЗІЯМИ – 1 рік

Контрольний примірник

© Херсонський національний технічний університет

E-mail kntu@kntu.net.ua

<http://www.kntu.net.ua>

1. Загальні положення

1.1 Положення про освітні програми вищої освіти (далі – Положення) регламентує порядок розроблення, затвердження, оприлюднення, реалізації, моніторингу та періодичного перегляду й закриття освітніх програм (далі – ОП) підготовки фахівців освітніх ступенів (далі – ОС) «бакалавр», «магістр» та «доктор філософії», їх основні види, а також принципи управління ними.

1.2 Положення розповсюджуються на всі підрозділи, що є розробниками ОП.

1.3 Положення розроблене відповідно до Закону України «Про вищу освіту», інших законодавчих і нормативних актів, що визначають види, зміст, структуру та процедуру розробки, затвердження, відкриття, оприлюднення, реалізації та закриття ОП.

1.4 Положення враховує Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості у Європейському просторі вищої освіти, діє в частині, що не суперечить чинному законодавству, загальнодержавній та нормативній базі забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти ХНТУ, є складовою останньої та розміщується у відповідному електронному Реєстрі.

2. Основні терміни, визначення та аббревіатури

Вибіркова частина ОП – складова, що має становити не менше ніж 25 відсотків обсягу (в кредитах ЄКТС) ОП і передбачає вільний вибір освітніх компонентів здобувачем вищої освіти в очному, змішаному або дистанційному форматах з урахуванням їх індивідуальних потреб, спрямовану на формування та розвиток як загальних, так і фахових компетентностей. Окремими елементами можуть бути: дисципліни каталогів вибіркових дисциплін циклів загальної та фахової підготовки.

Викладачі та інші особи, залучені до проведення занять за ОП, – працівники університету з-поміж науково-педагогічних працівників (далі – НПП), а також професіонали-практики, експерти галузі, представники роботодавців, які залучаються до проведення теоретичних і практичних занять на ОП, розробки програм наукових досліджень, спільного виконання науково-дослідних робіт, організації практики здобувачів вищої освіти (стажування НПП на виробництві) відповідно до навчальних планів ОП.

Документаційний склад ОП – набір необхідних нормативних та методичних документів, що регулюють реалізацію ОП.

Здобувачі вищої освіти – особи, які навчаються у закладі вищої освіти на певному рівні вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня і кваліфікації.

Зміст ОП – перелік освітніх компонентів, включених до ОП.

Індивідуальна освітня траєкторія – персональний шлях реалізації особистісного потенціалу здобувача вищої освіти, що формується з урахуванням його здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду, ґрунтується на виборі видів, форм і темпу здобуття освіти, суб'єктів освітньої діяльності та запропонованих ними ОП, навчальних дисциплін і рівня їх складності, методів і засобів навчання. Індивідуальна освітня траєкторія може бути реалізована через індивідуальний навчальний план. Особливості формування індивідуальної освітньої траєкторії визначаються Положенням про реалізацію права здобувачів вищої освіти на вибір навчальних дисциплін в ХНТУ.

Каталог курсів – деталізований опис курсів (дисциплін) ОП, який містить окремо для кожного курсу (дисципліни) його опис у формі силабусу.

Навчальні цикли (блоки) – це сукупність складових змісту ОП, поєднаних за ознаками приналежності їх змісту до спільного напрямку: обов'язкова частина (цикл загальної підготовки, цикл фахової підготовки, практика, атестація); вибіркова частина (вибіркові компоненти циклу загальної підготовки; вибіркові компоненти циклу фахової підготовки).

Обов'язкова частина ОП – частина, що визначається та узгоджується відповідним стандартом вищої освіти в термінах результатів навчання, обов'язкова для освоєння всіма здобувачами вищої освіти за цією ОП.

Освітній компонент – самодостатня та формально структурована одиниця навчального плану (модуль, навчальна дисципліна, курсова робота (проєкт), практика, кваліфікаційна робота (проєкт)), що має чіткий та зрозумілий перелік результатів навчання, відповідні критерії оцінювання та визначену кількість кредитів ЄКТС.

Особа з особливими освітніми потребами – особа з інвалідністю, яка потребує додаткової підтримки для забезпечення здобуття вищої освіти, або особа, яка потребує додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі з метою забезпечення її права на освіту.

Профіль освітньої програми – короткий опис її основного призначення, що містить суттєву інформацію про програму (галузь знань, рівень ОП, програмні результати навчання, особливості навчального середовища, а також основні види навчання, викладання та оцінювання). Інформація про профіль ОП міститься у додатку до документа про вищу освіту.

Стейкхолдери освітніх програм, зацікавлені сторони – фізичні та юридичні особи, які мають зацікавленість в реалізації конкретної ОП, тобто певною мірою залежать від неї та / або можуть впливати на її структуру, зміст та якість.

Структурно-логічна схема ОП – послідовність освітніх компонентів, включених до ОП, та їх зв'язки між собою.

Умови реалізації ОП – сукупність кадрового, матеріально-технічного, навчально-методичного, інформаційного, фінансового і соціального забезпечення освітнього процесу.

3. Класифікація освітніх програм

3.1 Ознаки освітньої програми

3.1.1 Окрема ОП відноситься до одного з рівнів вищої освіти та спеціальності. У межах однієї спеціальності університетом можуть реалізовуватися декілька окремих ОП. ОП можуть спільно реалізовувати декілька факультетів або освітніх організацій, включаючи міжнародні.

3.1.2 Кожна ОП має окремий навчальний план та графік навчального процесу, що затверджуються вченою радою спільно з ОП або в рамках підготовки до нового навчального року.

3.1.3 ОП та навчальний план розробляються державною мовою, у разі реалізації іншомовних ОП мають мати переклад мовою викладання.

3.1.4 Кожна ОП розробляється Робочою /Проектною групою ОП та має керівника (як правило, гаранта ОП). Загальне управління ОП в межах спеціальності здійснюється випусковою кафедрою спеціальності.

3.1.5 Окрема ОП характеризується особливим набором видових ознак (п. 3.2), відмінність за видом за одним критерієм класифікації є ознакою окремих ОП.

3.2 Види освітніх програм

Залежно від критерію класифікації ОП можуть належати до різних видів:

3.2.1 За рівнями вищої освіти ОП поділяються на програми: початкового (короткого циклу) вищої освіти; першого (бакалаврського) рівня; другого (магістерського) рівня; третього (освітньо-наукового/освітньо-творчого) рівня.

3.2.2 За ступенем вищої освіти ОП поділяються на програми підготовки фахівців ОС «молодший бакалавр», «бакалавр», «магістр» та «доктор філософії».

3.2.3 За предметним полем ОП можуть відповідати одній предметній області або бути міждисциплінарними. Міждисциплінарна освітня (освітньо-наукова) програма передбачає опанування знання, що знаходиться на межі галузей

знань, спеціальностей та / або належить до кількох спеціальностей, які і визначають її предметну область.

3.2.4 За рівнем науковості ОП поділяються на освітньо-професійні та освітньо-наукові. Освітньо-професійна програма розробляється для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та другого (магістерського) рівня (прикладне спрямування). Освітньо-наукова програма розробляється для другого (магістерського) рівня вищої освіти (академічне спрямування) та для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

3.2.5 За визнанням відповідності нормам якості ОП можуть бути:

- акредитованими – мають державну та / або міжнародну акредитацію;
- не акредитованими – нові програми, які не мають жодного випуску;
- сертифікованими – мають сертифікати відповідності українських та / або міжнародних професійних організацій та сертифікаційних центрів, сертифікати від роботодавців;
- такими, що мають внутрішні документи визнання та / або оцінки якості (наприклад, висновки міжнародної або української незалежної експертизи, висновки наглядових та управлінських рад; висновки роботодавців тощо).

3.2.6 За ступенем відповідності ОП завданням навчання осіб з особливими освітніми потребами ОП можуть бути адаптованими (пристосованими для навчання осіб з особливими освітніми потребами з урахуванням обмежень життєдіяльності, зумовлених їх станом здоров'я, та індивідуальних можливостей) та неадаптованими. Особливі потреби не зводяться до інвалідності. Додаткову підтримку можуть потребувати, наприклад, здобувачі вищої освіти, які мають дітей.

3.2.7 За формою організації освітнього процесу ОП поділяються на:

- ОП, які реалізуються за традиційною формою організації освітнього процесу, що передбачає проведення занять викладачів із здобувачами в прямому контакті безпосередньо в аудиторіях;
- ОП, які реалізуються за дистанційною формою, що передбачає здійснення освітньої діяльності за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу у спеціалізованому віртуальному середовищі та застосування електронних сервісів ХНТУ (Recosha meet) або платформ (ZOOM, Google Classroom, Moodle, Microsoft Teams тощо);

- ОП, які реалізують за змішаною моделлю, що передбачає при проведенні контактних занять викладачів із здобувачами або ж під час самостійної роботи здобувача навчальної взаємодії у віртуальному навчальному середовищі університету, та застосування, за потреби, інших технологій, сервісів ХНТУ (Recosha meet) або інших платформ (ZOOM, Google Classroom, Moodle, Microsoft Teams тощо).

3.2.8 За приналежністю (місцем реалізації) ОП можуть поділятися на: ті, що реалізуються в одному підрозділі університету; міжфакультетські, що реалізуються паралельно у двох та більше підрозділах університету; спільні, що реалізуються університетом повністю або частково разом з іншими організаціями, у т. ч. закордонними.

ОП належить до категорії спільної, якщо в реалізації одного, або певної частини її елементів беруть участь інші заклади вищої освіти та (або) наукові й інші організації, а також їх представники, у т.ч. іноземні заклади вищої освіти, іноземні та українські наукові інститути та дослідницькі центри. Спільні програми можуть реалізовуватися на основі договору про спільну реалізацію і / або угоди про співпрацю з іншими освітніми та науковими, за необхідності іншими організаціями.

Особливим випадком спільної програми є міжнародні освітні програми, у реалізації яких беруть участь іноземні заклади вищої освіти, наукові установи, організації, та програми подвійних дипломів, у ході реалізації яких не тільки беруть участь інші, крім університету, освітні установи та організації, а й передбачається видача здобувачам вищої освіти дипломів (документів про засвоєння ОП) двох партнерів – учасників реалізації ОП. Такі програми реалізуються в особливому правовому режимі, який визначається змістом угоди партнерів – учасників реалізації ОП.

3.2.9 За формою здобуття освіти виділяють ОП, які передбачають інституційну (очну (денну, вечірню), заочну, дистанційну, мережеву) та дуальну освіту. Навчальні плани за інституційними формами здобуття освіти повинні бути ідентичними в частині структурно-логічної схеми підготовки, переліку дисциплін, обсягів навчального навантаження, контрольних заходів та індивідуальних завдань з урахуванням специфіки форми здобуття освіти в частині обсягів аудиторних занять та індивідуальних завдань, графіку навчального процесу. Дуальне навчання реалізуються здобувачами денної форми шляхом навчання на робочому місці на підприємствах, в установах та організаціях для набуття певної кваліфікації обсягом від 25 % до 60 % загального обсягу ОП на основі договору. Для реалізації ОП за дуальною формою розробляються: окремий навчальний план, що охоплює весь період реалізації ОП і має відповідати вимогам щодо забезпечення тривалості

практичного навчання, передбаченим для дуальної форми здобуття освіти; графік освітнього процесу, що передбачає чергування періодів навчання в університеті і на робочому місці.

4. Інституційна структура управління освітньою програмою

4.1 Розроблення, затвердження, оприлюднення, реалізація, моніторинг, періодичний перегляд й закриття ОП відбувається згідно з визначеними процедурами внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти (далі ВСЗЯ), а саме Положення про внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти ХНТУ, відповідно до стандартів та рекомендацій забезпечення якості та стандартів в Європейському просторі вищої освіти (Standards And Guidelines For Quality Assurance In The European Higher Education Area (ESG)), що формують нормативну основу для процедур забезпечення якості ОП.

4.2 Розподіл відповідальності, функціональних обов'язків, повноважень та прав між учасниками ВСЗЯ у контексті здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості ОП визначається нормативними актами в цій сфері.

4.3 В академічній спільноті ХНТУ сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку ОП та освітньої діяльності за ОП.

4.4 Здобувачі вищої освіти інституційно (як члени Проектних /Робочих груп ОП) та через представництво в органах студентського самоврядування залучаються до процесу розробки, перегляду, оновлення та модернізації ОП та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Зворотний зв'язок з ними забезпечується через:

- періодичні опитування щодо якості організації освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін відповідно до нормативної бази ХНТУ у цій сфері;
- оцінювання здобувачами вищої освіти якості ОП, що реалізуються у ХНТУ відповідно до нормативної бази ХНТУ у цій сфері;
- опитування за запитами здобувачів вищої освіти з окремих проблемних питань тощо.

4.5 НПП інституційно (як члени Проектних /Робочих груп ОП) та через представництво в органах ВСЗЯ залучаються до процесу розробки, перегляду, оновлення та модернізації ОП та інших процедур забезпечення її якості. Зворотний зв'язок з ними забезпечується через залучення до обговорень окремих проблемних питань, опитувань за запитами, та при моніторингу

стану забезпечення якості підготовки фахівців та розвитку наукової діяльності на факультетах тощо

- 4.6 Роботодавці безпосередньо як рецензенти та / або експерти, та / або через спеціально створені структури (Проектні, Робочі групи ОП, Ради роботодавців) залучаються до процесів розроблення, затвердження, перегляду, оновлення / модернізації ОП й інших процедур забезпечення її якості як партнери. Вони беруть участь у визначенні цілей ОП, програмних компетентностей та результатів навчання. Після затвердження ОП роботодавці здійснюють її періодичний перегляд для оцінки змістовності ОП, навчальних планів, робочих програм навчальних дисциплін (далі РПНД), достатності обсягу практичної підготовки, відповідності знань та вмінь здобувачів вимогам ринку праці тощо.

Зворотний зв'язок з ними забезпечується через періодичні опитування або обговорення на засіданнях кафедр, Проектних, робочих груп, в тому числі щодо якості підготовки випускників за цією ОП. Отримані зауваження та пропозиції мають бути розглянуті та взяті до уваги при прийнятті рішення про оновлення або модернізацію ОП.

- 4.7 ВСЗЯ в ХНТУ забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в ОП та / або освітній діяльності з реалізації ОП.

4.8 Результати зовнішнього забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду ОП та формують основу їх перегляду й оновлення / модернізації.

5. Документаційне забезпечення освітньої програми

5.1 Документи, що супроводжують процеси розроблення, реалізації, моніторингу й перегляду та закриття ОП, процеси та механізми внутрішнього та зовнішнього забезпечення її якості, формують її документаційне забезпечення, розробляються та затверджуються згідно з нормативною базою ХНТУ.

5.2 Документаційне забезпечення ОП залежно від змістовного призначення поділяється на навчально-методичне, інформаційне, кадрове, матеріально-технічне забезпечення реалізації ОП, дані про зв'язки зі стейкхолдерами та характеристики соціально-культурного та науково-освітнього середовища.

Компоненти документаційного забезпечення ОП можуть бути представлені як власне документи у паперовому та /або в електронному вигляді, так і посилання на них на вебсайтах ХНТУ, факультетів, кафедр.

5.3 Навчально-методичне та інформаційне забезпечення ОП включає:

5.3.1 Стандарт вищої освіти спеціальності, на основі якого розроблена ОП. За відсутності затверджених у встановленому порядку стандартів вищої освіти розробляється та зберігається тимчасовий стандарт вищої освіти ХНТУ.

5.3.2 Обґрунтування необхідності відкриття ОП.

5.3.3 Опис ОП та її профіль, у т. ч. структурно-логічна схема ОП, матриця відповідності програмних компетентностей компонентам ОП, матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами ОП. Ці документи розроблюються, оформлюються та затверджуються відповідно до нормативної бази ХНТУ в цій сфері.

5.3.4 Навчальний план ОП. У ньому наводиться перелік та обсяг освітніх компонентів у кредитах ЄКТС, їх логічну послідовність, форми організації освітнього процесу, види та обсяг навчальних занять, графік навчального процесу, форми контролю, що забезпечують оцінювання досягнення здобувачем відповідного ступеня вищої освіти програмних результатів навчання. У навчальному плані виділяється обсяг роботи здобувачів вищої освіти у взаємодії з викладачем (далі – контактна робота здобувачів вищої освіти з викладачем) (за видами навчальних занять) та самостійної роботи здобувачів вищої освіти в академічних годинах. Для кожної навчальної дисципліни (модуля) та практики зазначається форма підсумкового контролю здобувачів вищої освіти. Структура навчальних планів, їх розробка, затвердження та зберігання регулюється нормативними актами ХНТУ в цій сфері.

5.3.5 Робочі програми, силабуси навчальних дисциплін.

РПНД – основний документ навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни, що визначає її обсяг, зміст, цілі, програму вивчення, заплановані результати навчання, види навчальної діяльності та навчальних занять, методи викладання та навчання, методи та критерії оцінювання та ресурсне забезпечення.

Силабус навчальної дисципліни є складовою РПНД, що містить основну суттєву інформацію про неї, та підлягає оприлюдненню на вебсайті університету. Його основною метою є інформування здобувачів вищої освіти та / або абітурієнтів про цілі, зміст, результати навчання, методи викладання, навчання та оцінювання у межах окремої навчальної дисципліни.

Ці документи розроблюються, оформлюються та затверджуються відповідно до нормативної бази ХНТУ у цій сфері.

5.3.6 Навчально-методичні комплекси дисциплін (НМКД) можуть включати: підручники, посібники, опорні конспекти лекцій, методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни; методичні вказівки для проведення практичних, семінарських та лабораторних занять; методичні вказівки для організації самостійної роботи та виконання індивідуальних завдань; вітчизняні та закордонні фахові періодичні видання відповідного або спорідненого профілю, зокрема в електронному доступі; завдання для індивідуальної роботи здобувача вищої освіти (контрольних робіт, курсових робіт (проєктів) тощо), тести поточного контролю, кваліфікаційні завдання; екзаменаційні матеріали.

Рішення щодо складу та вимог до НМКД приймається Науково-методичною радою університету, має бути достатнім для виконання вимог забезпечення якості освітньої діяльності відповідно до специфіки підготовки здобувачів за ОП, та є обов'язковими до виконання.

НПП університету повинні мати електронний ресурс, що містить електронні НМКД, зокрема на платформі MOODLE для забезпечення можливості доступу до нього здобувачів вищої освіти.

5.3.7 Програми практик як навчально-методичний документ, що регламентує мету, зміст, загальні та фахові компетентності, програмні результати навчання, вимоги щодо звітності, критерії оцінювання проходження практики, вимоги до матеріально-технічної бази тощо. На основі програм практик випусковими кафедрами розробляються силабуси та методичні рекомендації для відповідних видів практик.

Структура програм практик, їх розробка, затвердження та зберігання регулюється нормативними актами ХНТУ в цій сфері.

5.3.8 Вимоги та рекомендації до атестації (кваліфікаційного іспиту, кваліфікаційної роботи) мають розкривати зміст та форми організації всіх видів атестаційних заходів випускників ОП, що дозволяють продемонструвати сформованість у них всієї сукупності програмних компетентностей та результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти та профілем ОП; можуть містити вимоги до змісту та процедур захисту кваліфікаційних робіт, вимоги до змісту та процедур проведення кваліфікаційного іспиту; види атестаційних заходів (іспити, захист кваліфікаційної роботи). Розробляються та затверджуються відповідно до нормативних актів ХНТУ у цій сфері.

5.3.9 *Вимоги до організації та результатів проєктної та науково-дослідної діяльності здобувачів вищої освіти* мають розкривати зміст та форми організації всіх видів проєктної та науково-дослідної діяльності здобувачів вищої освіти, і результати їх реалізації, наголошують на необхідності поєднання навчання та досліджень під час освітнього процесу. Форми імплементації дослідницького компонента в освітній процес можуть відрізнятися залежно від цілей ОП, особливостей спеціальності та рівня вищої освіти, профілю ОП.

5.3.10 *Документація, що фіксує дані про процедури та процеси внутрішньої системи забезпечення якості ОП, зокрема:*

- результати аналізу ОП та аналогічних вітчизняних та іноземних програм, їх бенчмаркінг;
- результати аналізу ринку праці, регіональних потреб у фахівцях цієї ОП;
- протоколи засідань РПГ, випускових кафедр;
- документи та інші матеріали, що підтверджують виявлені / усунені недоліки в ОП та / або освітній діяльності з реалізації ОП, виявлені у ході здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості ОП;
- документи та інші матеріали, що підтверджують зміни, внесені до ОП за результатами останнього перегляду, з обґрунтуванням, чим вони були обґрунтовані.

5.4 Дані про *кадрове забезпечення ОП*: накопичення даних про наукових та науково-педагогічних працівників, які беруть участь у реалізації ОП. РПГ ОП накопичується зведена інформація про викладачів із зазначенням даних про їх профільну освіту, наукові ступені та вчені звання, наукову роботу, статус щодо університету (штатний працівник / сумісник / без оформлення трудових відносин) тощо. Дані про кадрове забезпечення щорічно до 01 травня поточного року оновлюється в базі ЄДЕБО. Також накопичуються дані про провідних вітчизняних та закордонних вчених та фахівців-практиків зі сфери виробництва і науки, діячів мистецтва, які залучаються до реалізації конкретної ОП. Залучення роботодавців не обов'язково повинне мати формальний характер трудових відносин.

5.5. Дані про *матеріально-технічне забезпечення реалізації ОП*: накопичення даних про матеріально-технічні умови та фінансове забезпечення реалізації ОП, включаючи наявність спеціалізованих лабораторій та кабінетів, складного обладнання, спеціального матеріальнотехнічного та / або

інформаційного забезпечення (якщо викладання навчальних дисциплін на ОП його потребує).

5.5 Дані про зв'язки зі стейкхолдерами: РПГ ОП накопичуються дані про ключових для ОП потенційних роботодавців, документується їх участь у розробленні, реалізації, перегляді ОП. Можливе розміщення на вебсайтах університету, сторінках кафедри історій вдалої кар'єри та / або аналітичних матеріалів про професійні траєкторії випускників ОП.

Документально підтверджується:

- участь здобувачів вищої освіти та студентського самоврядування у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП (результати опитувань щодо вільного вибору дисциплін, навчання та викладання на ОП, якості ОП; результати фокус-групових досліджень, інших досліджень щодо навчального навантаження; результати опитувань здобувачів вищої освіти, які пройшли навчання чи окремі програми за кордоном тощо);
- участь роботодавців безпосередньо або через об'єднання у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП (результати опитування стейкхолдерів на етапі розроблення ОП; рецензії та відгуки роботодавців; документи, що підтверджують залучення роботодавців до реалізації освітнього процесу – договори, угоди тощо; рекомендації стейкхолдерів до ОП та документи, що підтверджують формування / оновлення цілей ОП внаслідок опрацювання цих рекомендацій);
- систематизована інформація щодо кар'єрного шляху та участі випускників у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП (результати опитування).

5.7 *Характеристика соціально-культурного та науково-освітнього середовища*: дані про можливості та умови для розвитку особистісних якостей, соціально-особистісних компетенцій та професійних навичок здобувачів вищої освіти ОП, задоволення їх індивідуальних освітніх, дослідницьких та культурних запитів, розширення світогляду, створених на цій ОП, наприклад:

- можливості академічної мобільності здобувачів вищої освіти, співробітництво конкретної ОП з іншими освітніми та науковими організаціями (у т.ч. закордонними та міжнародними);
- можливості участі в студентському самоврядуванні;
- можливості участі у різних видах студентської активності на основі самоорганізації (гуртки, волонтерські групи, театральні трупі тощо), наявних в університеті, на факультеті, на кафедрі;

- можливості організації індивідуальних освітніх траєкторій, у т.ч. у позанавчальний час (літні та зимові школи, участь в науково-навчальних та проєктно-навчальних лабораторіях і групах тощо);

- можливості участі в соціальних і соціально-культурних проєктах кафедри, факультету, університету;

- переліки онлайн курсів та інших елементів зовнішніх ОП (включаючи програми додаткової освіти), що можуть бути включені в індивідуальні навчальні плани здобувачів вищої освіти.

Документально вищенаведене може підтверджуватися програмами конференцій, літніх та зимових шкіл; документами про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті; документами, поданими здобувачами вищої освіти, якими були визнані результати навчання; договорами про академічну мобільність; інформацією, представленою на вебсайті кафедри та / або факультету.

5.8 До інших компонентів та методичних матеріалів, що входять до складу ОП, відносяться нормативні та методичні документи, матеріали, що регулюють зміст та реалізацію освітнього процесу за ОП, як загально-університетського рівня, так і рівня факультету, що реалізує ОП, а також документи і матеріали, розроблені для окремих ОП. Склад таких документів визначається керівником РПГ ОП (гарантом ОП).

6. Порядок розроблення, затвердження, відкриття і закриття освітньої програми

6.1 Розробка освітніх програм

6.1.1 Нова ОП розробляється за ініціативою кафедри, або ініціативної групи наукових і науково-педагогічних працівників, або факультету та / керівництва університету за схемою, наведеною в додатку 1.

6.1.2 ОП розробляється на основі стандарту вищої освіти з урахуванням вимог професійних стандартів (українських та/ або міжнародних) у відповідній сфері – за наявності останніх. За відсутності затверджених у встановленому порядку стандартів вищої освіти ОП розробляється на основі тимчасового стандарту вищої освіти ХНТУ.

6.1.3 При розробці ОП дотримується наступна загальна послідовність етапів:

а) визначення доцільності відкриття нової ОП, зокрема:

- оцінка зв'язку та узгодженості ОП, що розробляється, з місією та стратегією університету;

- вплив нової ОП на формування контингенту студентів за наявними в університеті ОП. Одна з цілей нової ОП має полягати в тому, щоб збільшити (або, принаймні, допомогти зберегти) загальний набір вступників до університету, не впливаючи негативно на набір на інші ОП;
- аналіз тенденцій розвитку спеціальності та розвитку ринку праці;
- аналіз галузевого та регіонального контексту. Для врахування регіонального контексту з урахуванням профілю ОП має базуватись на потребах регіону /країни, потребах забезпечення обороноздатності нашої країни під час війни шляхом розв'язання проблем підприємств оборонного комплексу країни /регіону;
- порівняльний аналіз освітніх програм аналогічного напрямку, що діють в провідних закордонних та українських ЗВО: їх тривалості, складу освітніх компонентів, рівня викладання тощо;

б) формалізація результатів аналізу в обґрунтуванні необхідності запровадження ОП відповідно до форми, що, як правило, здійснюється кафедрою або групою забезпечення спеціальності на чолі з її керівником;

в) подання деканом факультету пакета документів на Науково-методичну раду університету, що в обов'язковому порядку включає: обґрунтування необхідності запровадження ОП, проекти опису ОП та навчальних планів, кадрове забезпечення реалізації ОП. Ці документи формуються відповідно до нормативної бази ХНТУ у цій сфері;

г) прийняття Науково-методичною радою університету рішення щодо доцільності відкриття ОП за результатами вивчення поданого пакета документів;

д) у разі позитивного рішення щодо відкриття ОП – утворення РПГ ОП відповідно до встановленого нормативною базою ХНТУ порядку. При розробці міждисциплінарної або спільної ОП створюється спільна РПГ, до якої входять представники всіх сторін, що братимуть участь у реалізації нової ОП;

е) організація обговорення ОП зовнішніми та внутрішніми стейкхолдерами РПГ, що передбачає:

- оприлюднення на вебсайті ХНТУ у Каталозі освітніх програм відповідного проекту (статус – «для обговорення») не пізніше, ніж за місяць до затвердження ОП;

- обговорення та узгодження пакета документів за ОП із внутрішніми стейкхолдерами, включаючи НПП, долучених до викладання на ОП, адміністративними підрозділами (приймальною комісією, центром забезпечення якості освіти, навчально-методичним відділом, навчальним відділом та ін.);
- проведення консультацій із зовнішніми стейкхолдерами (академічне середовище та представники ринку праці), та рецензування ними проєкту ОП. Рецензентами мають бути представники:

1) професійного середовища (роботодавці, представники професійних спілок та асоціацій тощо), сфера діяльності яких відповідає специфіці ОП, що рецензується. *Рецензенти за ОП можуть входити в Ради роботодавців та РПГ ОП (або не можуть?).*

2) академічної спільноти (представники інших закладів вищої освіти (як вітчизняних, так і іноземних), які мають науковий ступінь та вчене звання, здійснюють наукову діяльність у сфері, що відповідає специфіці ОП (для освітньо-наукових програм);

При підготовці рецензії доцільно враховувати Критерії оцінювання якості ОП, визначені для зовнішньої акредитації ОП. Узагальнені пропозиції мають бути обговорені та схвалені на засіданні ради роботодавців.

є) узагальнення отриманих зауважень та пропозицій, внесення коригувань у документацію ОП (за потреби):

- узагальнений опис залучення стейкхолдерів (спосіб та ступінь консультацій, отриманий зворотний зв'язок, спосіб розгляду та врахування при формуванні ОП);
- короткий виклад основних моментів (недоліків, зауважень, пропозицій), що виникли в ході консультацій із зацікавленими сторонами;
- загальні висновки щодо необхідності коригування ОП в розрізі основних ключових аспектів (мета та фокус ОП, програмні компетентності та результати навчання; методи викладання, навчання та оцінювання; зміни навчального плану) унаслідок опрацювання пропозицій стейкхолдерів.

Узагальнення результатів оформляється відповідно до шаблону, наведеного в додатку 3, та оприлюднюється на сайті кафедри, що визначена випусковою за цією ОП.

При проєктуванні спільної ОП члени РПГ мають забезпечити врахування вимог усіх сторін, яких планується долучити до її реалізації, тою мірою, у

якій кожна зі сторін забезпечує внесок в цю ОП (так, при проектуванні програми «подвійних дипломів» необхідно враховувати не тільки змістовну відповідність навчальних планів, але і вимоги до трудомісткості окремих елементів ОП, до атестації та очікуваних програмних компетентностей, та результатів навчання, що висуває кожна з освітніх організацій, яка видає документи про освіту та кваліфікацію).

6.1.4 При відкритті нових ОП не розглядаються та не затверджуються пропозиції, які:

- призводять до порушення вимог законодавства у сфері вищої освіти, зокрема Закону України «Про вищу освіту», вимог ліцензування та акредитації, стандартів вищої освіти зі спеціальностей тощо;
 - не відповідають місії та стратегії ХНТУ;
 - конкурують з наявними в університеті ОП та призводять до перерозподілу наявного контингенту потенційних вступників між ними;
 - не відповідають затвердженям вченою радою ХНТУ принципам формування освітніх програм та навчальних планів;
 - не пройшли обговорення зовнішніми стейкхолдерами, або отримали негативні висновки / рецензії щодо відповідності ОП вимогам ринку праці, врахування галузевих та регіональних аспектів;
- вносяться з порушенням встановлених процедур.

6.2 Затвердження освітніх програм

Усі ОП мають єдиний порядок затвердження, що включає їх послідовний розгляд:

6.2.1 Розгляд в установленому нормативною базою ХНТУ порядку пакета документів за ОП на Вченій раді факультету на відповідність вимогам, що пред'являються до ОП, що в обов'язковому порядку включає: проекти опису ОП та навчальних планів; рецензії зовнішніх стейкхолдерів; узагальнені зауваження, що надійшли від усіх стейкхолдерів за результатами обговорення та заходи реагування на них відповідно до шаблону, наведеного в додатку 3.

6.2.2. Питання відкриття міждисциплінарних ОП розглядається на засіданні Науково-методичної ради університету за участю РПГ ОП, що планують брати участь в її реалізації, з додатковим узгодженням тих груп забезпечення спеціальностей, що відповідають за напрями (галузі освіти), за якими здійснюється підготовка.

6.2.3 До розгляду пакета ОП можуть залучатися інші висококваліфіковані науково-педагогічні працівники університету (за згодою), представники

органів студентського самоврядування факультету та наукового товариства студентів (слухачів), аспірантів, докторантів і молодих вчених.

6.2.3 До пакета документів за ОП включається експертний висновок за структурою, наведеною в додатку 4.

6.2.4 У разі позитивного рішення на засіданні Вченої ради факультету гарантом РПГ ОП подаються проекти опису ОП та навчальних планів, висновок щодо подальшої реалізації ОП з узагальненими зауваженнями, що надійшли від усіх стейкхолдерів за результатами обговорення та заходи реагування на них відповідно до шаблону, наведеного в додатку 3.

6.2.5 Позитивне рішення є підставою для передачі матеріалів до Експертної комісії із забезпечення якості вищої освіти ХНТУ.

6.2.6 У разі схвалення ОП Експертною комісією із забезпечення якості вищої освіти ХНТУ, що приймає рішення про рекомендацію ОП для подальшого розгляду на Вченій раді університету. На засідання Експертної комісії із забезпечення якості вищої освіти ХНТУ подаються проекти опису ОП, а також витяг з протоколу випускової кафедри та Вченої ради факультету, якими рекомендовано до затвердження ОП; узагальнені зауваження, що надійшли від усіх стейкхолдерів за результатами обговорення та заходи реагування на них відповідно до шаблону, наведеного в додатку 3.

6.2.7 Рішення щодо відкриття нової ОП приймає Вчена рада ХНТУ. Позитивне рішення вченої ради ХНТУ про відкриття нової ОП є одночасно її затвердженням.

6.2.8 Відомості про ОП розміщуються на вебсайті ХНТУ у каталозі освітніх програм у термін не пізніше ніж 10 днів після її затвердження.

6.3 Оновлення та модернізація освітньої програми

6.3.1 Моніторинг, перегляд та оновлення / модернізація (у разі виявлення необхідності) ОП проводяться з метою забезпечення належного рівня освітніх послуг та створення сприятливого й ефективного освітнього середовища для здобувачів вищої освіти.

6.3.2 Моніторинг ОП, основною метою якого є підтвердження їх актуальності з урахуванням світових та вітчизняних тенденцій, розвитку відповідної галузі знань та затребуваності на ринку праці, підвищення ефективності організації освітнього процесу та задоволення потреб здобувачів вищої освіти, інших стейкхолдерів, здійснюється щорічно.

6.3.3 Система моніторингу та перегляду ОП передбачає проведення відповідних процедур, пов'язаних з одержанням та аналізом інформації щодо змістовності та організації освітнього процесу, за ОП через:

- експертне оцінювання актуальності змісту ОП та підготовленості випускників до професійної діяльності представниками ринку праці з залученням Рад роботодавців;
- порівняння змісту ОП з програмами інших закладів вищої освіти насамперед закордонних, що є лідерами ринку освітніх послуг за цією спеціальністю;
- оцінювання стану організації освітнього процесу при вивченні навчальних дисциплін та якості ОП здобувачами вищої освіти;
- моніторинг успішності та навчальних досягнень здобувачів вищої освіти;
- оцінювання актуальності змісту ОП та організації освітнього процесу факультетами, кафедрами і викладачами;
- оцінювання якості ОП роботодавцями, випускниками, іншими стейкхолдерами;
- аналіз працевлаштування та подальшого кадрового зростання випускників відповідних ОП та, за можливості, порівняння цих показників із показниками випускників аналогічних ОП інших закладів вищої освіти;
- зіставлення позицій університету у тематичних та інституційних рейтингових проєктах зі спеціальності, професійного анкетування тощо;
- аналіз інфраструктурного, кадрового та/або інших ресурсних умов реалізації ОП;
- узагальнення та оперативне реагування на поточну інформацію стосовно ОП, проблемних ситуацій та порушень щодо її реалізації.

6.3.4 Основними критеріями моніторингу є критерії оцінювання якості ОП, що містяться у вимогах зовнішньої акредитації.

6.3.5 У процедурі перегляду ОП обов'язковим є повне охоплення зовнішніх та внутрішніх стейкхолдерів: НПП, здобувачів вищої освіти, випускників, Рад роботодавців, інших представників ключових роботодавців, зовнішніх стосовно до цієї ОП експертів (як з професійної спільноти університету, так і незалежних).

6.3.6 Зовнішні стейкхолдери долучаються до перегляду ОП, навчальних планів, РПНД, програм практик, матеріалів лекційних та практичних занять, тематики курсових та кваліфікаційних робіт тощо. Механізми долучення стейкхолдерів, у тому числі їх опитування, здійснюється відповідно до нормативної бази ХНТУ у цій сфері.

6.3.7 Перегляд ОП не передбачає обов'язкове внесення змін до неї. Результати перегляду фіксуються в ОП та можуть передбачати наступні результати:

- модернізацію (перепроєктування) ОП;
- оновлення ОП;
- у разі відсутності необхідності внесення змін в ОП – автоматичне поширення на наступний рік прийому контингенту здобувачів вищої освіти.

6.3.8 Модернізація є формою перегляду ОП, яка полягає в її фундаментальних змінах, її цілях, структурі. Модернізація ОП здійснюється:

- для забезпечення виконання вимог законодавства, що регламентує сферу освітньої діяльності, зокрема змін, пов'язаних з затвердженням стандарту вищої освіти та/або професійного стандарту
 - за результатами зовнішньої та / або внутрішньої оцінки якості ОП;
 - за ініціативою керівництва університету, факультету у разі негативної динаміки контингенту здобувачів вищої освіти;
 - за ініціативою гаранта ОП або РПГ ОП за відсутності набору абітурієнтів на ОП;
 - з ініціативи розробників або ключових стейкхолдерів для врахування змін, що відбулися в науковому фаховому полі, у яких реалізується ОП, а також змін ринку освітніх послуг або ринку праці.

6.3.9 Модернізація ОП передбачає:

- зміни мети та фокусу ОП;
- вилучення чи запровадження нових освітніх компонентів;
- зміни курсу (навчального року) викладання освітнього компонента;
- зміни обсягу кредитів освітніх компонентів;
- зміни форми контролю освітнього компонента;
- зміни в структурно-логічній схемі ОП;

- зміни у матрицях відповідно до освітніх компонентів компетентностям та програмним результатам навчання;
- зміни форми підсумкової атестації тощо.

Модернізована ОП обов'язково проходить громадське обговорення. За його результатами разом з обґрунтуванням внесених до неї змін, висновками Ради роботодавців та рецензіями ОП проходить повторне затвердження за встановленим вищезазначеним порядком (додаток 5).

6.1.3 Оновлення ОП є формою перегляду, яка передбачає оновлення лише окремих її елементів. Підставами для оновлення ОП є:

- ініціатива та пропозиції керівника РПГ та / або РПГ, та / або викладачів;
- висновки Експертної ради роботодавців;
- рекомендації інших зовнішніх стейкхолдерів;
- рекомендації експертів за результатами участі в грантових проєктах;
- результати опитувань ключових стейкхолдерів, у тому числі здобувачів вищої освіти;
- зміни ресурсних умов реалізації ОП.

Результати відбиваються у відповідних структурних елементах ОП (навчальних планах (зміни в навчальному навантаженні за окремими ОК, зміни в графіку освітнього процесу), РПНД, програмах практик, матеріалах лекційних та практичних занять, тематиці курсових та кваліфікаційних робіт тощо) та не вимагають проходження процедур перезатвердження ОП (додаток 5).

6.1.4 Кафедри, ЦЗЯО повинні забезпечувати організацію оприлюднення інформації щодо змін в ОП та /або переліку її компонентів на сайті ХНТУ у термін не пізніше ніж 10 робочих днів після затвердження.

6.2 Закриття освітніх програм

6.2.1 ОП може бути виключена з переліку ОП, що реалізуються в університеті:

- з ініціативи кафедри, факультету, за відмови від її реалізації;
- з ініціативи керівництва університету в разі відсутності набору абітурієнтів на ОП протягом двох років або недостатнього набору (що призводить до формування малокомплектних груп) протягом трьох років;

- з ініціативи керівництва університету, якщо в результаті якої-небудь із процедур зовнішньої оцінки якості ОП отримані висновки про низьку якість ОП, що реалізується, та неможливо підвищити рівень якості ОП до необхідного.

6.2.2 Рішення про виключення ОП з-поміж реалізованих ОП приймає Вчена рада ХНТУ. При відмові від реалізації ОП з ініціативи кафедри, факультету приймається рішення Експертна комісія із забезпечення якості вищої освіти про винесення питання про припинення прийому на цю ОП на Вченій раді ХНТУ.

При припиненні набору на ОП абітурієнтів з ініціативи керівництва університету в разі відсутності набору протягом двох років, у разі отримання висновків про низьку якість ОП, розгляд цього питання на Вченій раді ХНТУ ініціює проректор по навчальній роботі.

6.2.3 При позитивному рішенні вченої ради ХНТУ на цю ОП припиняється набір абітурієнтів, вона не вноситься в нові Правила прийому, по завершенню навчання за нею останнього курсу вже прийнятих здобувачів вищої освіти ОП виключається з переліку тих ОП, що реалізуються в університеті.

7. Вимоги до оформлення та оприлюднення освітніх програм

7.1 Оформлення освітніх програм

Оформлення ОП має відповідати вимогам законодавчої та нормативної бази, відповідно Додатку 6.

7.2 Оприлюднення освітньої програми

7.2.1 Для забезпечення прозорості освітньої діяльності університету, надання релевантної інформації про ОП усім зацікавленим особам (абітурієнтам, їх батькам, здобувачам вищої освіти, академічній спільноті, фахівцям ринку праці тощо) здійснюється оприлюднення інформації щодо ОП, в тому числі проєкту ОП для громадського обговорення на вебсайті університету.

7.2.2 Відомості про ОП розміщуються на вебсайті ХНТУ у каталозі ОП.

7.2.3 Загальну організацію оприлюднення інформації щодо ОП ХНТУ та підтримання її в актуальному стані здійснюють: начальник навчально-методичного відділу (каталог ОП та профілі ОП, перелік їх компонентів).

7.2.4 Завідувачі випускових кафедр призначають осіб, відповідальних за: внесення до інформаційної системи повної та перевіреної інформації щодо ОП та її підтримання в актуальному стані; верифікацію інформації щодо ОП

перед її оприлюдненням на вебсайті ХНТУ та контроль за актуальністю оприлюдненої інформації.

7.2.5 Випускові кафедри розміщують на своїх сторінках сайту гіперпосилання на відповідні розділи каталогу ОП, за якими провадиться освітня діяльність.

7.2.6 Встановлюються наступні терміни періодичного перегляду та оновлення оприлюдненої інформації щодо освітньої діяльності ХНТУ:

- інформації щодо профілю ОП та переліку її компонентів при запровадженні нових ОП або внесення змін до ОП, що вже реалізуються, – у термін не пізніше ніж 10 робочих днів з дати їх затвердження;
- відомості про зміни даних у кадровому та матеріально-технічному забезпеченні вносяться протягом тридцяти календарних днів з дня настання таких змін.

7.3 Порядок зберігання матеріалів та документів в складі ОП

7.3.1 До складу документації ОП відносяться:

- стандарт вищої освіти зі спеціальності / тимчасовий стандарт вищої освіти (за умови відсутності затвердженого стандарту);
- затверджені ОП, за яким здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти;
- навчальні плани за всіма формами та строками навчання;
- матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання;
- відомості про самооцінювання ОП за попередніми акредитаціями;
- РПНД на поточний навчальний рік;
- протоколи нарад / рецензії / інші документи, що фіксують участь стейкхолдерів у проєктуванні, моніторингу, перегляді та оцінці якості ОП (у т.ч. протоколи засідань РПГ ОП та Ради роботодавців).

7.3.2. Комплект електронної (*паперової - за необхідністю*) версій документів та матеріалів, що входять до складу ОП, зберігається у відповідального випускової кафедри, за якою закріплена ОП та в Автоматизованій системі управління ХНТУ

7.3.3 В електронному вигляді на вебсайті ХНТУ мають бути доступні нормативні акти ХНТУ та методичні матеріали, силабуси (робочі програми)

навчальних дисциплін, методичне забезпечення ОП та навчальних планів, посилення щодо доступу до загальноуніверситетських інформаційних, наукових, освітніх баз даних і бібліотечних ресурсів тощо.

7.3.4 Форми та способи накопичення та зберігання інших компонентів документаційного забезпечення ОП визначаються керівництвом університету або гарантом ОП найбільш доцільним для них способом (у паперовому та /або в електронному вигляді, посилення на вебсайт ХНТУ, факультетів, кафедр, в електронних архівах тощо).

8. Прикінцеві положення

8.1 Положення набирає чинності з наступного дня після його затвердження наказом ректора, якщо інше не зазначено тим же наказом.

8.2 У разі наявності розбіжностей між Положенням та документами законодавства, загальнодержавної нормативної бази та Положеннями, що затверджені Вченою радою, чинною вважається редакція документу (Положення) з пізнішою датою введення в дію.

8.3 Відповідальність за актуалізацію Положення та контроль за виконанням його вимог несуть посадові особи університету відповідно до їх функціональних обов'язків.

8.4 Зміни та доповнення до Положення можуть вноситися наказом ректора за рішенням вченої ради університету або, у мотивованих випадках, наказом ректора за погодженням з головою вченої ради. У тому ж порядку Положення скасовується.

Схема розроблення та затвердження нової ОП

№	Етапи	Вихідні документи
1.	Проектування нової ОП	
1.1	Аналіз тенденцій розвитку спеціальності та розвитку ринку праці	Аналітичні матеріали за результатами. Протокол РПГ за результатами обговорення
1.2	Аналіз галузевого та регіонального контексту	
1.3	Порівняльний аналіз ОП аналогічного напрямку, що діють в провідних закордонних та українських ЗВО	
1.4	Обґрунтування необхідності відкриття ОП	Службова записка за шаблоном
1.5	Розробка проєкту ОП, у тому числі формування проєкту навчального плану та аналізу кадрового забезпечення, що як правило організує керівник групи забезпечення	Проекти ОП, навчальних планів, обґрунту кадрового забезпечення
1.6	Подання декана факультету пакета документів на НМР університету	Обґрунтування необхідності запровадження проєкти опису ОП та навчальних планів, забезпечення реалізації ОП
1.7	Прийняття НМР університету рішення щодо доцільності відкриття ОП	
2.	Обговорення та рецензування ОП (у разі позитивного рішення)	
2.1	Утворення РПГ ОП	Наказ
2.2	Доопрацювання проєкту ОП та навчального плану	
2.3	Розгляд проєкту ОП на розширеному засіданні РПГ із запрошенням Ради роботодавців, інших стратегічних партнерів та подальша рекомендація до процедур обговорення та рецензування	Проекти ОП, навчальних планів. Протокол розширеного засідання РПГ /ви кафедри
2.4	Оприлюднення на вебсайті ХНТУ у Каталозі ОП відповідного проєкту ОП	Посилання на каталог
2.5	Спрямування ОП РПГ на зовнішнє рецензування експертам з-поміж представників роботодавців та стратегічних партнерів, профільних ЗВО, діяльність яких пов'язана з профілем ОП	Рецензії від представників ринку праці, академічної спільноти
2.6	Узагальнення результатів обговорення та рецензування, оприлюднення зведеної інформації на сайті кафедри, що визначена випусковою за цією ОП, за потреби – внесення змін у проєкт ОП	Протокол РПГ. Таблиця пропозицій та зауважень стейкхолдерів. Посилання кафедри на сайт

2.7	Подача пакету документів на розгляд Вченої ради факультету	Висновок
2.8	Рішення Вченої ради факультету	
3.	Схвалення та затвердження ОП	
3.1	Подання пакету документів до Експертної комісії забезпечення якості освіти ХНТУ	Витяг з протоколу засідання ВР факультету
3.2	Розгляд та рекомендація до затвердження ОП Експертною комісією з якості ХНТУ	Витяг з протоколу засідання експертної комісії з якості ХНТУ
3.3	Затвердження ОП Вченою радою ХНТУ	Протокол засідання Вченої ради
4.	Оприлюднення ОП	

Рекомендації щодо складання зовнішніх рецензій на ОП

Орієнтовні акценти уваги в рецензії	
Представник академічного середовища	Представник професійного середовища
1. Академічні особливості ОП: - дотримання нормативної бази розроблення ОП (стандарт, на який спирається ВП: освітній та/або професійний); - оцінка актуальності, сильних сторін ОП / конкурентних переваг; - врахування кращих практик вітчизняних або закордонних ЗВО; 2. Зміст ОП: - аналіз структури та змісту навчального плану ОП; - оптимальність структурно-логічної схеми реалізації ОП; - відповідність ОК та сформованих у результаті їх вивчення програмних результатів навчання їх змісту, відповідність рівню підготовки тощо. 3. Навчання та викладання за ОП (бажано); - оцінка навчально-методичного забезпечення; - оцінка інформаційного забезпечення за ОП; - відповідність цілей ОП методології навчання, викладання та оцінювання. Застосування інноваційних методів та технологій навчання. Можливість досягнення програмних результатів навчання з використанням розробленої методології навчання, викладання та оцінювання. 4. Наукова складова освітньої програми та її відповідність цілі ОП та кращим практикам (для ОНП). 4. Зауваження, побажання, коментарі. 5. Результативна частина містить висновки про те, наскільки представлена ОП відповідає вимогам стандартів та сприяє якісній підготовці випускника, адаптованого до вимог ринку праці	1. Компетентнісна модель випускника: урахування професійного стандарту; повнота переліку додаткових професійних компетентностей; коректність визначення професійної діяльності випускника; відповідність переліку компетентностей видам та завданням професійної діяльності. 2. Актуальність ОП: - відповідність цілей, фокусу ОП її змісту; - думка рецензента щодо попиту на випускників ОП (орієнтація розробленої ОП на сучасні потреби роботодавців). 3. Зміст професійної частини ОП: - відповідність переліку обов'язкових ОК цілям ОП, сучасним потребам роботодавців; - дисципліни вибіркової частини ОП профілю підготовки (назві ОП), їх різнобічність, можливість поглибити знання з окремих напрямків професійної діяльності, можливість диверсифікації знань; - відповідність науково-дослідної частини ОП (тематика, інструментарій) потребам розвитку науки та техніки (для ОНП); - достатність обсягу практичної підготовки та відповідність баз практик вимогам ОП; - оцінка матеріально-технічного забезпечення реалізації ОП та його відповідність цілям ОП та сучасним характеристикам. 4. Зауваження, побажання, коментарі. 5. Результативна частина, що містить висновки про те, наскільки представлена ОП сприяє якісній підготовці випускника, адаптованого до вимог ринку праці

ТАБЛИЦЯ

пропозицій та зауважень стейкхолдерів

ОП «назва ОП» (ступінь вищої освіти) з урахування результатів громадського обговорення

(посилання на проект освітньої програми в каталозі)

Прізвище, ім'я по батькові суб'єкта надання пропозиції (зауваження)	Категорія стейкхолдера ³⁾	Місце роботи (навчання)	Зміст пропозиції (зауваження)	Результати врахування пропозиції/реагування на зауваження ⁴⁾	Реквізити документу, в якому зафіксовані пропозиції та зауваження стейкхолдерів ⁵⁾

- 1) Ключовими внутрішніми стейкхолдерами є здобувачі вищої освіти, професорсько-викладацький та адміністративний персонал ХНТУ. Ключовими зовнішніми стейкхолдерами є: роботодавці, випускники, академічна спільнота, представники експертного середовища.
- 2) Зазначається: враховано / не враховано / враховано частково
- 3) Наводяться дати та номери відповідних протоколів робочої проектної групи, експертної ради роботодавців, ради з якості, на яких обговорювались зауваження та пропозиції внесені стейкхолдерами.

ВИСНОВОК

за результатами оцінювання освітньої програми

назва

спеціальність та рівень підготовки

№	Критерій експертизи	Зазначити відповідність	Коментарі
ОБОВ'ЯЗКОВІ КРИТЕРІЇ			
Освітня програма			
1.	Особливості ОП (унікальність – за наявності)	Так/Ні/Не передбачено	
2.	Відповідність цілей ОП місії та стратегії ХНТУ	Так/Ні	
3.	Врахування досвіду реалізації аналогічних ОП вітчизняних та закордонних ЗВО	Так/Ні	
4.	Урахування тенденцій та галузевого контексту при формулюванні цілей та програмних результатів навчання	Так/Ні	
5.	Виконання вимог освітнього стандарту (професійного стандарту – за наявності)	Так/Ні	
5.1	ОК відповідають теоретичному змісту предметної області відповідно до вимог стандарту	Так/Ні	
5.2	ОК відповідають методам та технологіям відповідно до вимог стандарту	Так/Ні	
5.3	ОК відповідають інструментам та обладнанню відповідно до вимог стандарту	Так/Ні	
6.	Відповідність назв та змісту ОК меті, фокусу ОП та рівню підготовки. Відсутнє дублювання назв та змісту ОК на різних рівнях підготовки (бакалавр/магістр/доктор філософії); відсутні назви ОК, що не відповідають рівню підготовки.	Так/Ні	
7.	Логічність та послідовність вивчення ОК, оптимальність структурно-логічної схеми ОП	Так/Ні	
8.	Наявність та достатність практико орієнтованих ОК, що дозволять здобувачам отримати необхідні практичні навички та фахові компетентності	Так/Ні	
9.	Наявність та достатність ОК, що дозволять здобувачам набути соціальних навичок	Так/Ні	
10.	Дослідницька та проєктна складова ОП, її наукова глибина відповідає рівню вищої освіти, меті та фокусу ОП	Так/Ні	
11.	Якість формування матриці відповідності загальних та фахових компетентностей ОК		
11.1	«Щільність» розподілу відповідності	Оптимальна/ неоптимальна	

11.2	Роль кваліфікаційної роботи у формуванні компетентностей	Оптимальна/ неоптимальна	
11.3	Роль практик у формуванні компетентностей	Оптимальна/ неоптимальна	
12.	Якість формування матриці відповідності ПРН ОК		
12.1	«Щільність» розподілу відповідності	Оптимальна/ неоптимальна	
12.2	Роль кваліфікаційної роботи у забезпечення ПРН	Оптимальна/ неоптимальна	
12.3	Роль практик у забезпеченні ПРН ¹⁾	Оптимальна/ неоптимальна	
13.	Відповідність розроблених матриць вимогам стандарту	Так/Ні	
14.	Обсяг (у кредитах ЄКТС), що відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти відповідає вимогам	Так/Ні	
15.	Каталог вибіркового дисциплін циклу фахової підготовки наявний та розміщений на сайті	Так/Ні	
16.	Дисципліни вибіркової частини ОП професійної підготовки відповідають профілю підготовки (назві ОП), є різнобічними, надають можливість поглибити знання з окремих напрямів професійної діяльності, можливість диверсифікації знань, не дублюють одна одну та обов'язкові ОК.	Так/Ні	
Навчальний план			
17.	Відповідність графіка навчального процесу встановленим вимогам	Так/Ні	
18.	Навантаження одного навчального року в обсязі 60 кредитів ЄКТС (крім третього рівня вищої освіти)	Так/Ні/Не передбачено	
19.	Відповідність обсягу та видів практики вимогам стандарту	Так/Ні/Не передбачено	
20.	Відповідність атестації вимогам стандарту	Так/Ні	
21.	Дослідницька (наукова) компонента за ОНП магістра становить не менше 30%	Так/Ні/Не передбачено	
22.	Обсяг аудиторного навантаження у встановлених межах. Відсутні значні розбіжності в обсязі аудиторного навантаження між окремими ОК	Так/Ні	
23.	Розподіл форм підсумкового контролю за ОК є оптимальним з урахуванням графіку навчального процесу та стимулюючої ролі підсумкового контролю у формі іспиту	Так/Ні	
24.	Оптимальний розподіл курсових робіт (проектів) як видів завдань, що забезпечують поглиблену фахову та наукову підготовку з обґрунтуванням їх ролі у формуванні програмних результатів навчання (крім третього рівня вищої освіти)	Так/Ні/Не передбачено	
Оцінювання процедури перегляду			
25.	Зауваження за результатами процедур зовнішнього забезпечення якості (акредитації ОП) враховано	Так/Ні	

26.	Зауваження за результатами процедур ВСЗЯ враховано	Так/Ні	
27.	Зауваження за результатами оцінювання здобувачами вищої освіти якості ОП враховано	Так/Ні	
28.	Процедури, передбачені ВСЗЯ університету, дотримано	Так/Ні	
ДОДАТКОВІ КРИТЕРІЇ, ВИЗНАЧЕНІ ГРУПОЮ ЕКСПЕРТИЗИ ЯКОСТІ ОП			
29.			
30.	Зауваження, пропозиції та рекомендації (за потреби):		
31.	Коментар розробника(ів) на рецензію (за потреби):		
32.	Загальний висновок: Освітню програму рекомендовано до розгляду Освітню програму рекомендовано до розгляду з усуненням зауважень, наведених в п. Освітня програма потребує доопрацювання в частині..... Освітню програму не рекомендовано до розгляду		

Голова Науково-методичної ради університету		Ім'я та ПРІЗВИЩЕ
Посада, науковий ступінь, вчене звання		
Декан _____ факультету		Ім'я та ПРІЗВИЩЕ
Посада, науковий ступінь, вчене звання		
Завідувач випускової кафедри		Ім'я та ПРІЗВИЩЕ
Посада, науковий ступінь, вчене звання		
Гарант, Керівник Робочої /Проектної групи		Ім'я та ПРІЗВИЩЕ
Посада, науковий ступінь, вчене звання		

Схема перегляду та оновлення/модернізації ОП

№	Етапи	Вихідні документи
1.	Моніторинг ОП	
1.1	Аналіз тенденцій розвитку спеціальності та розвитку ринку праці	Аналітичні матеріали за результатами. Протокол РПГ за результатами обговорення
1.2	Аналіз галузевого та регіонального контексту	
1.3	Порівняльний аналіз ОП аналогічного напрямку, що діють в провідних закордонних та українських ЗВО	
1.4	Зіставлення позицій університету у тематичних та інституційних рейтингових проєктах зі спеціальності, професійного анкетування тощо	
1.5	Аналіз результатів опитувань здобувачів вищої освіти та інших стейкхолдерів	Протокол(и) РПГ
1.6	Аналіз працевлаштування та подальшого кадрового зростання випускників відповідних ОП та, за можливості, порівняння цих показників із показниками випускників аналогічних ОП інших закладів вищої освіти	
1.7	Аналіз результатів акредитації ОП	
1.8	Моніторинг успішності та навчальних досягнень здобувачів вищої освіти	
1.9	Аналіз інфраструктурного, кадрового та/або інших ресурсних умов реалізації ОП.	
1.10	Експертне оцінювання актуальності змісту та підготовленості випускників до професійної діяльності представниками ринку праці з залученням Експертних рад роботодавців	Протокол(и) Експертної ради роботодавців
2.	Перегляд ОП	
2.1	<i>Гарант приймає рішення про модернізацію ОП, організує розробку проєкта ОП та навчального плану</i>	Проекти ОП, навчального плану. Протокол розширеного засідання РПГ/Кафедри спільно з Радою роботодавців
2.1.1	Розгляд проєкту ОП на розширеному засіданні РПГ із запрошенням Ради роботодавців, інших стратегічних партнерів та подальша рекомендація до процедур обговорення та рецензування *	
2.1.2	Оприлюднення на вебсайті ХНТУ у Каталозі ОП відповідного проєкта	Посилання на каталог
2.1.3	Спрямування ОП РПГ на зовнішнє рецензування експертам з-поміж представників роботодавців та стратегічних партнерів, профільних ЗВО, діяльність яких пов'язана з профілем ОП*	Рецензії від представників ринку праці, академічної спільноти

2.1.4	Узагальнення результатів обговорення та рецензування, оприлюднення зведеної інформації на сайті кафедри, що визначена випусковою зацією ОП	Протокол РПГ. Таблиця пропозицій та зауважень стейкхолдерів. Посилання на сайті випускової кафедри
2.1.5	Подача пакету документів на розгляд Вченої ради факультету	Службова записка завідувача випускової кафедри
2.1.6	Обговорення на Вченій раді факультету, рекомендація до розгляду на експертній комісії з якості ХНТУ*	Витяг з протоколу засідання Ради з якості
2.1.6	Розгляд пакету ОП Експертною комісією ХНТУ	Висновок
2.1.8	Рішення та рекомендація до затвердження ОП Експертною комісією з якості ХНТУ*	Витяг з протоколу засідання Ради з якості
2.1.9	Затвердження ОП Вченою радою ХНТУ	Протокол засідання Вченої ради
2.2	<i>Гарант приймає рішення про оновлення ОП</i>	Протокол(и) засідань РПГ, ЕРР, спільні протоколи. Результати перегляду фіксуються в тексті ОП
2.1.1	Результати перегляду фіксуються в тексті ОП та відбиваються у відповідних структурних елементах ОП (навчальних планах (зміни в навчальному навантаженні за окремими ОК, зміни в графіку освітнього процесу), РПНД, програмах практик, матеріалах лекційних та практичних занять, тематиці курсових та кваліфікаційних робіт тощо)	
2.3	<i>Гарант приймає рішення про залишення ОП без змін. Результати перегляду фіксуються в тексті ОП</i>	Протокол(и) засідань РПГ, Ради роботодавців, спільні протоколи Результати перегляду фіксуються в тексті ОП

**Недоліки, за результатами експертизи/рецензування, мають бути усунуті для переходу на наступний етап.*

У разі негативного висновку документація по ОП повертається розробникам на доопрацювання

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор

Херсонського національного технічного університету

_____ Олена ЧЕПЕЛЮК

« ____ » _____ 2024 р.

**О С В І Т Н Ї О – П Р О Ф Е С І Й Н А / Н А У К О В А П Р О Г
Р А М А
(ПРОЄКТ)**

Назва освітньо-професійної / наукової програми	
Освітній рівень	
Галузь знань	
Спеціальність	
Спеціалізація	
Кваліфікація	(в разі наявності, за стандартом)

С Х В А Л Е Н О

ВЧЕНОЮ РАДОЮ ХНТУ

протокол № _____ від « ____ » _____ 2024 р.

Освітня програма вводиться в дію з 01.09.2024 р.

м. Хмельницький – 2024

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ (ОСВІТНЬО_НАУКОВОЇ) ПРОГРАМИ

Рівень вищої освіти
Спеціальність
Галузь знань
Кваліфікація

СХВАЛЕНО:

Декан факультету

ПОГОДЖЕНО:

Проректор з навчальної роботи

_____ Володимир ШЕРСТЮК

(для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти)

Завідувач аспірантури і докторантури

_____ Ірина КУЛІШ

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою¹ у складі:

Гарант освітньої програми

- 1 *Вказується посада, кафедра
Херсонського національного
технічного університету,
вчений ступінь, вчене звання*

(ПІБ, повністю)

Члени проектної групи:

- 2 *Вказується посада, кафедра
Херсонського національного
технічного університету,
вчений ступінь, вчене звання*

(ПІБ, повністю)

- 3 *Вказується посада, кафедра
Херсонського національного
технічного університету,
вчений ступінь, вчене звання*

(ПІБ, повністю)

Переглянуто (створено) робочою (проектною) групою² у відповідності до стандарту вищої освіти України для _____ рівня³ за спеціальністю (шифр) «Назва спеціальності» вищої освіти, затвердженого наказом МОН України від _____ № ____.

Ця освітньо-професійна програма не може бути повністю або частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Херсонського національного технічного університету.

Додаються рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів*:

¹ В робочій (проектній) групі має бути не менше трьох осіб. Доречно долучати до складу робочої групи здобувачів освіти та представників роботодавців, які прийматимуть участь у виконанні процедур внутрішнього забезпечення якості

² Освітня програма вперше створюється та запроваджується проектною групою під керівництвом гаранта освітньої програми, переглядається та/або оновлюється під час її реалізації робочою групою під керівництвом гаранта освітньої програми

³ Вказують рівень вищої освіти: для першого (бакалаврського) рівня, або для другого (магістерського) рівня, або для третього (доктор філософії) рівня

Профіль програми

1 - Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу (факультету, кафедри)	
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу / англійською мовою	(в разі наявності, за стандартом)
Офіційна назва освітньої програми	
Тип диплому та обсяг освітньої програми	(в разі наявності, за стандартом) <i>Вказується обсяг кредитів ЄКТС, необхідних для здобуття певного ступеня вищої освіти.</i> Приклад: Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців.
Організація, що акредитує	<i>Подається інформація про акредитацію ОП, у т.ч. іноземну чи міжнародну.</i> <i>Вказується:</i> - назва організації, яка надала акредитацію даній програмі; - країна, де ця організація розташована; - період акредитації. Приклад: Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, Україна
Цикл/рівень	<i>для бакалаврів: НПК України – 6 рівень, QF-EHEA – перший цикл, EQF-LLL - 6 рівень.</i> <i>для магістрів: НПК України – 7 рівень, QF-EHEA – другий цикл, EQF-LLL - 7 рівень</i> <i>для докторів філософії: НПК України – 8 рівень, QF-EHEA – третій цикл, EQF-LLL - 8 рівень</i>
Передумови	вказують освітній рівень, що є передумовою до вступу на освітню програму, та (за наявності) інші вимоги до вступника ⁴
Мова викладання	українська мова
Термін дії освітньої програми	вводиться в дію з 01.09.2024 р. до повного завершення періоду навчання або наступного оновлення програми
Інтернет-адреса розміщення постійного опису освітньої програми	<i>Вказується адреса сторінки даної освітньої програми в Інформаційному пакеті/Каталозі курсів ХНТУ</i>
2 – Мета освітньої програми	
Мета освітньої програми	<i>Чітко та коротко формулювання в одному-двох реченнях⁵</i>
3 - Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	(в разі наявності, за стандартом)
Орієнтація освітньої програми	<i>Освітньо-професійна (для бакалавра, магістра);</i> <i>Освітньо-наукова або освітньо-творча (для магістра, доктора філософії).</i>

⁴ Згідно чинних умов прийому: для бакалаврів – на базі повної загальної середньої освіти та (за бажання та можливості) на базі ступеня молодшого бакалавра або фахового молодшого бакалавра, на базі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста; для магістрів – на базі ступеня бакалавра або магістра та на базі освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста; для докторів філософії – на базі ступеня магістра та на базі освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста.

⁵ Мета має відповідати місії, візії та Стратегії розвитку університету

	<i>Відповідно до МСКО освітньо-професійна та освітньо-наукова програма може мати академічну або прикладну орієнтацію.</i>
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	<i>Чітко та коротко формулювання в одному-двох реченнях⁶</i>
Особливості програми	<i>Більш докладний опис конкурентних переваг даної освітньої програми</i> Приклад: Концепція та освітня програма підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня відповідає стандартній освітній програмі підготовки бакалаврів у більшості університетів світу. Освітня програма в рамках університетських підписаних угод щодо європейської науково-освітньої інтеграції надає змогу майбутнім бакалаврам пройти стажування за кордоном та включає в себе програму академічної мобільності. <i>Також можуть вказуватися узгодженість даної ОП із програмами інших країн, експериментальний характер ОП та інші особливості, які надає ЗВО автономія.</i> Приклад: Протягом навчання застосовуються інноваційні технології електронного навчання на власних віртуальних навчальних ресурсах.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<i>Коротко вказуються види економічної діяльності, професійні назви робіт (за ДКП). Можливості професійної сертифікації.</i>
Подальше навчання	<i>Вказується за стандартом</i>
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<i>Коротко (до 3-х рядків) описуються основні підходи, методи та технології, які використовуються в даній програмі.</i> Приклад: Освітня програма забезпечує студентоцентроване, проблемно-орієнтоване навчання, електронне навчання в системі Moodle, самонавчання. Викладання проводиться у вигляді: лекції, мультимедійні лекції, інтерактивні лекції, семінари, практичні заняття, лабораторні роботи, самостійне навчання, індивідуальні заняття тощо.
Оцінювання	Приклад: Тестування знань, презентації, письмові та усні заліки, письмові та усні екзамени, звіти з лабораторних та практичних робіт, звіти про практику, контрольні роботи, розрахунково-графічні роботи, поточний контроль, захист курсових робіт (проектів), захист дипломної роботи (проекту).
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	<i>(в разі наявності, за стандартом)</i>
Загальні компетентності (ЗК)	<i>Рекомендується за необхідності із врахуванням особливостей конкретної ОП вибирати (додаткові до визначених стандартом) компетентності із переліку загальних компетентностей проекту Тюнінг.</i>

⁶ Має чітко визначати унікальність даної освітньої програми, її акцент та межі в рамках предметної області та (за наявності) її конкурентні переваги на ринку освітніх послуг.

	Виділяються: - Компетентності, визначені стандартом вищої освіти за спеціальністю, та (за наявності) в професійному стандарті; - Компетентності, визначені університетом. Приклад: ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ...
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	Корелює з описом відповідного кваліфікаційного рівня НРК, назви компетентностей формулюються із врахуванням категорій компетентностей НРК: знання, уміння, комунікація, автономія і відповідальність. Рекомендуються використовувати міжнародні зразки (проект Тюнінг, стандарти QAA тощо). Виділяються: - компетентності, визначені стандартом вищої освіти спеціальності та, за наявності, в професійному стандарті, - компетентності, визначені ЗВО. Якщо освітня програма передбачає наявність декількох неформальних спеціалізацій, то програмні компетентності доцільно формулювати для кожної спеціалізації зокрема. Передбачається, що в стандарті вищої освіти буде визначено 15-18 фахових (спеціальних) компетентностей Приклад: ФК1. Здатність до математичного та логічного мислення, формулювання та досліджування математичних моделей, зокрема дискретних математичних моделей, обґрунтування вибору методів і підходів для розв'язування теоретичних і прикладних задач в галузі комп'ютерних наук, інтерпретування отриманих результатів. ФК2. Здатність до виявлення закономірностей випадкових явищ, застосування методів статистичної обробки даних та оцінювання стохастичних процесів реального світу. ...
7 – Програмні результати навчання (ПРН)	
Виділяються: - програмні результати навчання, визначені стандартом вищої освіти спеціальності (стандарт визначає нормативний зміст підготовки - 15-20 узагальнених результатів навчання, які корелюються з програмними компетентностями) та, за наявності, професійним стандартом. - програмні результати навчання, визначені вищим навчальним закладом (як правило, не більше 5). Програмні результати навчання формулюються в активній формі із урахуванням різних рівнів складності у когнітивній сфері (таксономія Блума), а також у афективній та психомоторній сферах. Якщо вищий навчальний заклад вважає за доцільне класифікувати програмні результати навчання, то рекомендується це робити за наступною схемою (як в Додатку до диплому): Знання та розуміння, Застосування знань та розуміння, Приклад: ПРН1. Здатність демонструвати знання основних форм і законів абстрактно-логічного	

мислення, основ логіки, норм критичного підходу, основ методології наукового пізнання, форм і методів аналізу та синтезу. ПРН2. Здатність використовувати знання лексичних, граматичних, стилістичних особливостей державної та іноземної лексики, термінології в галузі комп'ютерних наук, граматичних структур для розуміння і продукування усно та письмово іноземних текстів у професійній сфері ...	
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<i>Вказуються специфічні характеристики кадрового забезпечення, включно з можливою участю в реалізації освітнього процесу за освітньою програмою професіоналів-практиків, представників роботодавців та/або закордонних фахівців, а також відповідність кадровим вимогам щодо забезпечення провадження освітньої діяльності для відповідного рівня вищої освіти, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. №1187 в чинній редакції (Ліцензійним умовам).</i> Приклад: Науково-педагогічні працівники, які здійснюють освітній процес, відповідають вимогам Ліцензійних умов. До викладання долучаються професіонали-практики та представники роботодавців. Всі викладачі мають стаж науково-педагогічної діяльності або практичної роботи в галузі понад п'ять років, своєчасно підвищують кваліфікацію та активно беруть участь у міжнародних стажуваннях та проектах.
Матеріально-технічне забезпечення	<i>Вказуються специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення освітньої програми та його відповідність технологічним вимогам щодо матеріально-технічного забезпечення освітньої діяльності відповідного рівня вищої освіти, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. №1187 в чинній редакції (Ліцензійним умовам).</i> Приклад: Використання комп'ютерних класів, проекційної техніки, спеціалізованих лабораторій, стендів та використання сучасних прикладних програм: <i>Microsoft Office</i>,
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<i>Вказуються специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення освітньої програми та його відповідність технологічним вимогам щодо навчально-методичного та інформаційного забезпечення освітньої діяльності відповідного рівня вищої освіти, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. №1187 в чинній редакції (Ліцензійним умовам).</i> Приклад: Використання віртуального навчального середовища та авторських розробок науково-педагогічних працівників.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<i>Вказуються можливості участі відповідно до укладених угод про академічну мобільність, про подвійне дипломування тощо.</i> Приклад:

	На загальних підставах в межах України. На основі двосторонніх договорів між Херсонським національним технічним університетом та технічними університетами України.
Міжнародна кредитна мобільність	<i>Вказуються можливості участі відповідно до укладених угод про міжнародну академічну мобільність(Еразмус+ K1), про подвійне дипломування, про тривалі міжнародні проекти, які передбачають мобільність здобувачів освіти тощо.</i> Приклад: У рамках програми ЄС Еразмус+ на основі двосторонніх договорів між Херсонським національним технічним університетом та закладами вищої освіти країн-партнерів.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	<i>Умови та особливості ОП в контексті навчання іноземних громадян.</i> Приклад: Можливе на загальних підставах після вивчення курсу української мови.

Перелік компонент освітньої програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент освітньої програми

Код навчальної дисципліни	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти			
<i>Дисципліни, що формують загальні компетентності</i>			
OK1.01			
OK1.02			
OK1.03			
...			
<i>Дисципліни, що формують фахові компетентності</i>			
OK2.01			
OK2.02			
OK2.03			
...			
OK3.01	Практична підготовка		
...	...		
OK3.02	Атестація здобувачів вищої освіти (вказуються види атестації за чинним стандартом вищої освіти)		
Загальний обсяг обов'язкових компонент:			
Вибіркові компоненти^{*7}			
<i>Дисципліни, що формують загальні компетентності</i>			
<i>Вибір з каталогу</i>			
BK1.01			
BK1.02			
...			
Разом			
<i>Дисципліни, що формують фахові компетентності</i>			
<i>Вибір з каталогу</i>			
BK2.01			
BK2.02			
...			
<i>Вибіркові блоки⁸ або спеціалізації⁹ (за наявності)</i>			
<i>Вибірковий блок 1 (назва спеціалізації)</i>			
ВБ1.01	Дисципліна 1		Залік
ВБ1.02	Дисципліна 2		Залік
...	Дисципліна 3		Залік
<i>Вибірковий блок 2 (назва спеціалізації)</i>			
ВБ2.01	Дисципліна 1		Залік
ВБ2.02	Дисципліна 2		Залік
...	Дисципліна 3		Залік
Разом			
Загальний обсяг вибірових компонент:			

⁷ Вибіркові компоненти не вносяться до матриць відповідності

⁸ За наявності та необхідності, в т.ч. для певних спеціалізацій

⁹ У разі наявності спеціалізацій, затверджених у встановленому порядку

ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ	240,0	
------------------------------------	-------	--

2.2. Структурно-логічна схема ОП

Рекомендується подати у вигляді графа.

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

(в разі наявності, за стандартом)

Форми атестації здобувачів вищої освіти	(в разі наявності, за стандартом)
Вимоги до кваліфікаційної роботи/ проекту	(в разі наявності, за стандартом)

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК1.01	ОК1.02	...
ЗК 1			
ЗК 2			
ЗК 3			
...			
ФК 1			
ФК 2			
ФК 3			
...			

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

	ОК1.01	ОК1.02	...
ПРН 1			
ПРН 2			
ПРН 3			
...			